

3D-nyomtatással készít gátat Kína

Amennyiben megvalósulnak az ambiciózus kínai tervek, akkor a Sárga-folyó felső folyásánál jöhet létre az első olyan duzzasztógát, amelynek az elemeit 3D-nyomtatással készítik el a szakemberek. Az eljárásnak köszönhetően az építkezési idő sokkal rövidebb lehet, mint a hagyományos módszerek esetében. A duzzasztógátat rétegenként építik fel betonból. Az alkalmazott munkagépeket, például kotrógépeket, teherautókat és bulldózereket nem emberek fogják kezelni, hanem mesterséges intelligencia által irányított robotok. A Yangqu-duzzasztógát a tibeti fennsíkon készül, 180 méter magas lesz, évente ötmilliárd kilowattóra elektromos energiát termel majd, és 50 millió embert fog ellátni árammal a Közép-Kínában található Henan tartományban. Hennannak közel 100 millió lakója van, ezzel az egyik legnépesebb kínai tartománynak számít.

(qubit.hu, origo.hu, hvg.hu, sg.hu nyomán)

K. L.

Keresztrejtvény

Ha figyelmesen elolvassátok a lapszám írásait, könnyen meg tudjátok fejteni az alábbi keresztrejtvényt. Fényképezzétek le, vagy szkenneljétek be a kitöltött keresztrejtvényt és az adataitokat, majd küldjétek be az EMT-hez a zoli@emt.ro e-mail címre a lap kézbevétele utáni első héten. Az e-levél tárgyául írjátok: Keresztrejtvény Firka 3. A helyes megfejtők között jutalmat sorsolunk ki.

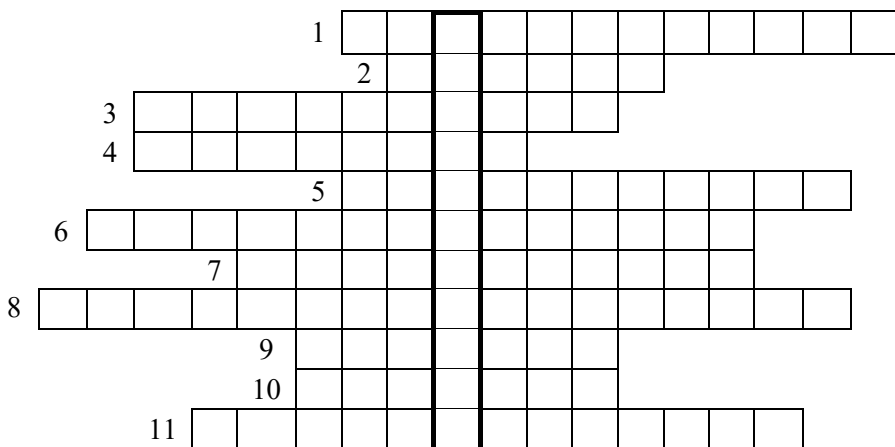
***„Az a civilizáció, amelyik elhidegül a tudománytól és a .....
vagyis a kultúrájától, az pusztulásra van ítélve.”***

(Bay Zoltán)

Milyen szó szerepel a kihagyott helyen?

1. Az elolvasás utáni írás eltűnéséhez szükséges egyik vegyszer.
2. Gyógyulás után ilyen úton is eltávolíthatók a már szükségtelen anyagok.
3. Olyan eszköz, amely figyeli az ember fiziológiai tevékenységét.
4. A katalizátorok rendszerint ilyen alapúak.
5. Ezt vetítik a beolvasásra szánt tárgyra.
6. Miknek a javítására szándékoznak robotokat alkalmazni?
7. A munkagépeket ilyen módon vezérelt robotok fogják irányítani.
8. Ha ez fennáll, az idegen anyag hosszabb ideig maradhat a testben.
9. Ilyen alapú szkennelés mód is létezik.
10. Ez történik a bioinert anyag szerkezetével a beültetés után.

Név ..... Telefon .....

Osztály ..... Postai cím .....

Iskola neve ..... E-mail-cím .....

Település ..... Mentortanár .....

Előző számunk (3. sz. Firka) keresztrejtvényének megfejtése:

Bud Spencer olasz származású amerikai színész sorai:

„A kibívások nem arra valók, hogy győzz, hanem hogy megtudd, milyen ember vagy.”

1	C	A	R	R	I	A	G	E	R	E	T	U	R	N
2	N	A	N	O	K	O	M	P	O	Z	I	T		
3	K	O	L	U	M	B	U	S	Z					
4	I	R	I	D	E	S	Z	C	E	N	S			
5		N	A	R	A	N	C	S	S	Á	R	G	A	
6		K	O	V	Á	C	S	Z	O	L	T	Á	N	
7	U	L	T	R	A	S	Z	Ű	R	Ő				
8	V	Í	R	U	S	G	E	N	O	M	O	K		
9	P	O	L	Y	O	M	M	A	T	I	N	I		

A Firka 2021-2022/3. sz. keresztrejtvényének helyes megfejtője. **Borbély Boglárka**, 7. osztályos tanuló (Gál Sándor Általános Iskola, Csíkszentgyörgy, tanára Szócs László). Könyvjutalomban részesül. Gratulálunk!

Kovács Zoltán

Tartalomjegyzék

■ Születésnap köszöntő.....	1
Ismerd meg!	
■ Üzemanyagcellák	2
▼ A micro:bit programozása Scratch 3.0-val	8
● Bioanyagok a mindennapokban	14
▼ LEGO robotok – XXX.....	20
▼ Tények, érdekességek az informatika világából.....	31
▼ Honlapajánló – https://www.netrejtveny.hu/	35
Katedra	
● Miért lettem fizikus? – <i>Dr. Magyar Klára</i>	35
■ Irinyi Kémiaverseny • 2022	38
■ Irinyi János Kémiaverseny, nemzetközi döntő.....	39
Kísérlet, labor	
■ Titkosírás kémiai tintával.....	42
Firkácska	
● Fizika: Alfa és omega fizikaverseny	47
■ Kémia: keresztrejtvény.....	49
Feladatmegoldók rovata	
■ Kitűzött kémia feladatok	50
● Kitűzött fizika feladatok.....	51
■ Megoldott kémia feladatok.....	51
● Megoldott fizika feladatok.....	52
Híradó	
■ Természettudományos hírek.....	56
▼ Számítástechnikai hírek.....	57
Vetélkedő	
● Keresztrejtvény.....	59

● fizika, ▼ informatika, ■ kémia

**A FIRKA-előfizetőink között
10 darab, a 2021-2022-es tanévre
szóló előfizetést sorsoltunk ki.**

A szerencsés nyertesek:

Hochhauser Nóra

Mihai Eminescu Főgimnázium,
Nagyvárad

Drimbo Vanessa

Mihai Eminescu Főgimnázium,
Nagyvárad

Bence Tamás

Benedek Elek Pedagógia Líceum,
Székelyudvarhely

Boros Blanka

Horváth János Elméleti Líceum,
Margitta

Hegedüs Helga

Leőwey Klára Elméleti Líceum,
Máramarossziget

Sziráczki Tamás

Szent László Római Katolikus
Teológiai Líceum,
Nagyvárad

Ősz-Pál Anna

Benedek Elek Pedagógia Líceum,
Székelyudvarhely

Medve Bernadett

Kölcsey Ferenc Főgimnázium,
Szatmárnémeti

Balla Szilvia

Mihai Eminescu Főgimnázium,
Nagyvárad

Sebesi Bence

Hám János Római Katolikus Líceum,
Szatmárnémeti

Gratulálunk a nyerteseknek!